

господарювання інноваційно-інтегрованої структури є інтегратором інформаційних потоків і складовою структури в цілому.

Список використаних джерел:

1. Шалімова Н.С., Андрощук І. І. Ускладнення змісту тристоронніх відносин при виконанні завдань з надання впевненості зовнішніми аудиторами в інноваційно-інтегрованих структурах. Розвиток інтегрованої звітності підприємств: тези виступів Міжнар. наук. конф. Житомир: Житомирська політехніка, 2019. – С. 352-354.
2. Гик В. В. Передумови формування обліково-інформаційного забезпечення управління кластером. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2018. Вип. 2. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2018_2_4 (дата звернення: 21.03.2021).
3. Кононенко Л. В. Інноваційні технології у бухгалтерському обліку. Финансы, учет, банки. – 2014. – Вып. 1. – С. 161-166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_23 (дата звернення: 21.03.2021).
4. Височан О.С. Концепція кластерного обліку: характеристика та особливості. Облік і фінанси. – 2016. – № 1 (71). – С. 15-21.
5. Говдя В.В. Модульное построение учетно-аналитического кластера в АПК. Вестник Казанского государственного аграрного университета. 2013. – № 2. – С. 24-28.
6. Дрогомирецька М. Обліково-аналітичне забезпечення системи управління у кластерних формуваннях аграрного сектору економіки. Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку : матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 2015. – С. 57-59.
7. Проняева Л.И. Развитие учетно-информационного обеспечения управление в кластерах. Международный бухгалтерский учет. 2016. – № 4. – С. 2-17.
8. Рогуленко Т.М. Влияние глобализационных тенденций развития бизнеса на информационную миссию бухгалтерского учета и отчетности. Вестник государственного университета управления. 2014. – № 4. – С. 181-185.
9. Юхименко-Назарук І.А. Напрямки розвитку інформаційного забезпечення діяльності мережевих структур. Вісник ЖДТУ. Серія : Економічні науки. – 2017. – № 2 (80). – С. 54-59.

УДК 331.101

Сікорак В. І.
(Науковий керівник – *Семикіна М. В., д.е.н., проф.*)
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький

ЛЮДСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ, ВПЛИВОВИХ ЧИННИКІВ

Формування конкурентоспроможної економіки країни вирішальною мірою залежать від ефективного відтворення та якісного розвитку людського потенціалу. Проблеми відтворення людського потенціалу безпосередньо позначаються на можливостях економічного зростання, перспективах її інноваційних зрушень.

Аналіз літератури свідчить, що основи вивчення людського потенціалу закладено працями зарубіжних і вітчизняних вчених – Д. Массея, А. Сімонса, Г. Беккера, Дж. С. Мілля, А. Сміта, Л. Туроу, І. Фішера, Т. Шульца, Е. Лібанової,

О. Макарової, О. Малиновської, І. Прибиткової, О. Позняка, Л. Шаульської, О. Грішнєвої, О. Левченка, М. Романюка та ін.

Регіональним особливостям розвитку людського потенціалу присвячені праці М. Долишнього, С. Злупка, Л. Шевчук, У. Садової, Л. Семів, М. Семикіної, М. Біль, О. Риндзак, С. Цапка, О. Гринькевич та інших дослідників.

Проте, не зважаючи на вагомі здобутки вчених, проблема формування та відтворення людського потенціалу в Україні не втрачає актуальності.

Розвиваючи наукові підходи [1-3], нами запропоновано розуміти «людський потенціал країни» як сукупність людських ресурсів країни з притаманними можливостями – фізичними, розумовими, трудовими, духовними, творчими та ін., які можуть бути розвинуті та використані в інтересах економічного зростання країни, інноваційних зрушень, забезпечення добробуту та гармонійного розвитку суспільства.

Відтворення людського потенціалу знаходиться під впливом різноманітних чинників в межах демографічної, соціальної, економічної та природної систем відповідної території. Це демографічні, економічні, соціальні, міграційні, політичні, військові, екологічні та інші чинники.

Здійснений нами аналіз довів, що нині в Україні переважають негативні тенденції у відтворенні людського потенціалу, що загрожує державній безпеці. Діаграма на рисунку 1 ілюструє стрімке скорочення людського потенціалу. Депопуляція населення спричинена низьким рівнем народжуваності та високим рівнем смертності в умовах зниження рівня життя. З аналізу графіка помітно, що особливо різкий спад демографічних показників спостерігаємо з початком війни на сході країни. Це може розглядатися як небезпека руйнації людського потенціалу, як загроза державній безпеці, оскільки швидко скорочуються головні ресурси країни – людські.

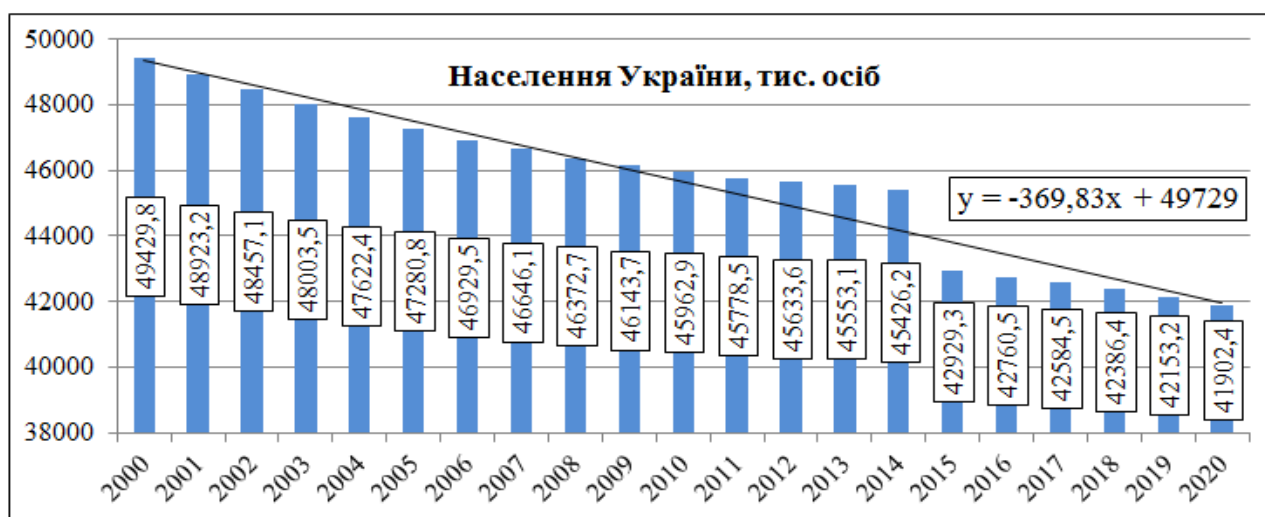

Рис. 1. Населення України 2000-2020 рр., тис. осіб.

Джерело: за даними Державної служби статистики України [4].

Поділяємо думку експертів [1, с.146; 2, с.4], які серед основних причин високої смертності і захворюваності називають низьку якість життя українців, поширення бідності, нестачу коштів у більшості верств населення на

медикаменти та лікування; низьку якість та недоліки медичного обслуговування; відсутність всеохоплюючої періодичної медичної діагностики населення усіх вікових груп; погіршення екології, недоліки соціальної політики в країні; втрату колишньої масової фізичної культури, поширення нездорового способу життя (алкоголізм, наркоманія, проституція; гіподинамія, неувага до власного здоров'я), нерозвинену культуру праці та відпочинку, зниження якості їжі та питної води).

Аналіз наукових джерел засвідчив, що серед інших чинників кількісного скорочення людського потенціалу, які вагомо впливають на погіршення демографічних показників, варто виділяти такі: соціальні ризики, складність пошуку прийнятної роботи; зниження соціальних стандартів життя, соціальної захищеності в умовах довготривалої економічної кризи; тривалий озброєний конфлікт на сході України, що призводить до людських втрат, негативно впливає на можливість створення молодих сімей і прийняття рішень щодо народження дітей. Як результат, людський потенціал скорочується, знижується його якість, передусім за показниками здоров'я.

Поряд з недоліками демографічної та соціальної політики в країні, на розгортання негативних тенденцій у процесах відтворення людського потенціалу впливає тривала економічна криза, яка призводить до знецінення заробітної плати, розриву між вкладеними трудовими зусиллями та отримуваною винагородою, прискорює девальвацію гривні, посилює безробіття, зростання напруженості соціально-трудових відносин через низькі доходи.

Отже, перспективним завданням є пошук адекватної моделі механізму відтворення людського потенціалу в Україні, яка буде орієнтована на інвестування в населення, його здоров'я, всебічний якісний розвиток на різних економічних рівнях, тобто на рівні індивіда та його сім'ї, підприємства, регіону, країни.

Список використаних джерел:

1. Риндзак О.Т. Демографічна безпека в умовах зростання міграційної активності населення України. Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 6 червня 2019 р. Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. – С.145-148.

2. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект: колективна монографія / за ред. Е.М. Лібанової. Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. – 356с.

3. Семикіна М.В., Семикіна А.В., Мельнік А.В. Людський капітал регіону: небезпека кадрових катастроф. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету, 2018. Вип. 33. – С. 87-95.

4. Державна служба статистики України: веб-сайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>